

doodsoorzaken, die *tevens een nomenclatuur van ziekten is* 1). Dr. TERBURGH was echter op het laatste oogenblik door de pokken-epidemie verhinderd op de conferentie tegenwoordig te zijn.

Zou het nu niet op den weg gelegen hebben van de betreffende autoriteiten, aan het Departement voor Arbeid, enz. om zich te dezer zake in verbinding te stellen met genoemden hoofdinspecteur, die toch onder hetzelfde Departement ressorteert? Ja, zelfs mag men zich afvragen of en hoe het mogelijk is geweest, dat dr. TERBURGH van deze heele historie niets heeft afgeweten.

Ware hij uitgenoodigd zijn adviezen te geven, dan zou het voor hem toch wel zeer eenvoudig geweest zijn, de geneeskundige subcommissie uit de Centrale Commissie voor de Statistiek bijeen te roepen met de aan deze subcommissie toegevoegde deskundigen, om, evenals zij dit kort geleden gedaan hebben, ten behoeve van de nomenclatuur der doodsoorzaken, advies te geven omtrent een vast te stellen nomenclatuur van ziekten, geschikt voor de uitvoering der Ziektewet. In de vergadering dezer subcommissie zou men dan een paar artsen der bedrijfsverenigingen hebben moeten uitnoodigen.

SNOECK HENKEMANS eindigt zijn artikel met: *variis modis bene fit*. Deze uitspraak zal wel niemand willen bestrijden. Ieder maakt er gaarne gebruik van. Maar ik moet hier toch opmerken, dat de schrijver in dit geval ten onrechte zich op deze spreuk beroept, aangezien de methode door den Verzekeringsraad gevolgd niet goed is en niet tot goede resultaten leiden kan.

Het invullen van nummers, ziekten aanduiden door een nummer van een lijst (welke lijst dan ook) door de medewerkende (i. c. contrôleerende) artsen, is altijd af te keuren en voert tot onbevredigende resultaten 2). Het zou mij thans te ver voeren hierop uitvoerig in te gaan.

Maar critiek, die niet opbouwend is, heeft weinig zin, dus wil ik eindigen met een practisch voorstel.

Laat men het jaar 1930 beschouwen als een proefjaar ten opzichte van deze quaestie. Laat men zich alsnog in verbinding stellen met ter zake deskundigen, met name met den hoofdinspecteur, dr. TERBURGH. Ook een overleg met den directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek lijkt mij voor deze statistische quaestie niet overbodig en voor zoover ik weet, is dit tot nu toe niet geschied.

Laat men dan het najaar besteden om een goed stelsel, dat aan alle eischen vol doet, op te bouwen. Dan kan men met ingang van 1 Januari 1931 met een schoone lei beginnen.

Amsterdam, 19 Juli 1930.

C. J. BRENKMAN.

II.

Mag ik als statisticus met een enkel woord even opkomen tegen de laatste woorden van den heer SNOECK HENKEMANS in zijn stukje onder bovenstaanden titel op bldz. 3714, n.l. dat ook bij de ziektestatistiek geldt: „*variis modis bene fit?*”

Er is, geloof ik, geen enkele statisticus, die het niet met mij eens zal zijn, dat juist bij de statistiek het omgekeerde geldt.

Men kan natuurlijk een statistiek op verschillende wijzen samenstellen, maar een eerste eisch is en blijft, dat alle statistici *dezelfde* methode volgen. Statistische gegevens hebben slechts nut, als zij vergelijkbaar zijn, en vergelijkbaar zijn zij slechts, als zij volgens één methode zijn bewerkt.

Het eerst noodig is dus de afspraak om uit de verschillende methodes er één — liefst de beste! — te kiezen, welke dan ook door *allen* gevolgd wordt.

VAN ZANTEN, *Div. Bur. v. Stat. Gem. Amsterdam.*

1) Nomenclature internationale des maladies (causes de décès, causes d'incapacité de travail).

2) Ik verwijs in dat verband naar de artikelen van SCHUURMANS STEKHOVEN in den *Geneeskundige Gids* en naar het artikel van NEURDENBURG, dat waarschijnlijk dezer dagen in datzelfde blad zal verschijnen.